

Leerplicht, vrijstelling of bijzonder verlof

Iedereen in Nederland moet van zijn vijfde tot zijn achttiende verjaardag naar school. Deze leerplicht is vastgelegd in de Leerplichtwet. In een beperkt aantal situaties kunnen kinderen extra vrij krijgen. Soms hoeven kinderen helemaal niet naar school. Wilt u weten welke situaties dit zijn? Lees dan verder.

Vrij voor 5-jarigen

Voor kinderen die nog niet de leeftijd van 6 jaar hebben bereikt, bestaat de mogelijkheid om maximaal 5 klokuren per week een beroep op vrijstelling te doen. Dit moet zijn om overbelasting van een kind te voorkomen. Ouders kunnen in de bedoelde situatie volstaan met een mededeling aan de directeur van de basisschool. Deze heeft de bevoegdheid om dit aantal uren uit te breiden tot 10 klokuren als dit in het belang is van het kind. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling hiermee vakanties of weekenden te verlengen.

Vrij voor sommige bijzondere talenten

Sommige kinderen hebben bijzondere talenten op het gebied van sport of kunst. Het kan zijn dat zij hiervoor lessen moeten verzuimen. De Leerplichtwet biedt hiervoor echter geen vrijstellingsmogelijkheid. Wel is het mogelijk hierover afspraken te maken met de schooldirecteur. Deze afspraken worden jaarlijks aan het begin van het schooljaar gemaakt. Incidentele verzoeken vallen buiten deze regeling.

Vrijstelling tot inschrijving

Een leerplichtig kind kan worden vrijgesteld van inschrijving op een school in 4 gevallen:

- Uw kind is lichamelijk of geestelijk niet in staat om op een school te zitten. U dient het beroep op vrijstelling in te dienen en een verklaring van een arts, pedagoog of psycholoog te overleggen bij de leerplichtambtenaar. De gemeente wijst de deskundige aan.
- U vindt als ouder/verzorger dat geen enkele school voldoet aan uw godsdienst- of levensovertuiging. U dient een verklaring te overleggen waaruit blijkt waarom u bezwaar hebt tegen alle scholen in de omgeving. Deze verklaring kunt u opsturen naar de leerplichtambtenaar.
- Uw kind is ingeschreven op een school in het buitenland. U heeft een verklaring van de directeur van de buitenlandse school nodig. Uit deze verklaring moet blijken dat uw kind daar is ingeschreven en de school bezoekt. U dient deze verklaring op te sturen naar de leerplichtambtenaar.
- U leidt een trekkend bestaan en uw kinderen reizen mee.

Er zijn twee specifieke situaties, waarin ouders op basis van hun beroep een verzoek tot vrijstelling kunnen doen:

1. als de ouders de beroepen kermisexploitant of
2. circusmedewerker uitoefenen.

Werken allebei de ouders of werkt één van de ouders als kermisexploitant of als circusmedewerker, dan geldt van rechtswege (Besluit vrijstelling leerplicht trekkende bevolking, artikel 1) vrijstelling van geregeld schoolbezoek voor de maanden maart tot en met oktober.

De eerste voorwaarde daarbij is dat allebei de ouders tijdens die periode rondreizen en hun kind of kinderen met hen meereizen. Een tweede voorwaarde is dat de afstand tussen de standplaats en de standplaats van een 'rijdende school' groter is dan vijf kilometer. Op deze vrijstelling kunnen ouders een beroep doen tot en met het schooljaar waarin het kind de leeftijd van 14 jaar bereikt. De Stichting Rijdende School verzorgt het onderwijs aan kinderen van kermisexploitanten en circusmedewerkers. Zij doet dit door gebruik te maken van schoolwagens, minischolen, individuele begeleiding en afstandsonderwijs. Zie ook hun website: <http://www.rijdendeschool.nl/>

De vrijstelling geldt voor één schooljaar. Op deze regel is één uitzondering: voor kinderen die nooit geschikt zullen zijn een school of instelling te bezoeken hoeven ouders de vrijstelling maar één keer aan te vragen in de periode dat hun kind leerplichtig is.

Procedure rond bijzonder verlof

Gewichtige omstandigheden (art. 11 onder g, art. 14 van de Leerplichtwet 1969)

Minder dan 10 schooldagen: Dient u de aanvraag in bij de directeur van de school.
Meer dan 10 schooldagen: Dient u de aanvraag in bij de leerplichtambtenaar.

Het uitgangspunt bij de beoordeling van de aanvragen wegens gewichtige omstandigheden is: dat het moet gaan om externe, veelal buiten de wil van de leerplichtige of de ouders gelegen omstandigheden waarvoor extra verlof nodig is, zodat hiermee een kennelijk onredelijke situatie voorkomen kan worden. Bij het indienen van de aanvraag dient men de nodige stukken die de aanvraag ondersteunen toe te voegen.

Vakantieverlof is geen gewichtige omstandigheid

Onder **gewichtige omstandigheden** vallen:

- **een verhuizing:** maximaal 1 schooldag;
- **een huwelijk** van bloed- of aanverwant t/m de 3e graad (zie kader):
  - in de gemeente Lansingerland: maximaal 1 schooldag
  - buiten de gemeente Lansingerland: maximaal 2 schooldagen;
  - in het buitenland: maximaal 5 schooldagen (binnen Europa);
  - in het buitenland: maximaal 10 schooldagen (buiten Europa);
- **overlijden** van bloed- of aanverwant:
  - 1e graad: binnen Nederland, maximaal 4 schooldagen;
  - 2e graad: binnen Nederland, maximaal 2 schooldagen;
  - 3e en 4e graad: binnen Nederland, maximaal 1 schooldag;
  - 1e t/m 4e graad: in het buitenland, maximaal 5 schooldagen (binnen Europa);
  - 1e t/m 4e graad: in het buitenland, maximaal 10 schooldagen (buiten Europa);
- een 25, 40 en 50-jarig ambtsjubileum én het 12½, 25, 40, 50 en 60-jarig huwelijksjubileum van ouders/verzorgers of grootouders: maximaal 1 schooldag
- bevalling van moeder/verzorgster: maximaal 1 schooldag

1e graad: ouder, kind
2e graad: zus/broer, grootouders, kleinkind
3e graad: oom/tante (=broer/zus van ouder), neef/nicht (=kind van broer/zus), achterkleinkind
4^e graad: oudoom/oudtante (=broer/zus van grootouders), neef/nicht (=kind van broer/zus van ouder), achterneef/achternicht (=kleinkind van broer/zus), betovergrootouder

Beroep op vrijstelling voor religieuze verplichtingen (art. 11 onder e, art. 13)

Wanneer de leerling plichten moet vervullen die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging, bestaat er recht op vrijstelling. Hieronder vindt u de werkwijze met betrekking tot religieuze verplichtingen voor zowel het primair als het voortgezet onderwijs.

Volgens de Leerplichtwet 1969 dient een verlofaanvraag op religieuze gronden, beschouwd te worden als een mededeling van de ouders/verzorgers aan de directeur van de school.

Er is dus geen sprake van het al of niet verlenen van verlof door de directeur of leerplichtambtenaar; een mededeling volstaat, men doet een beroep op vrijstelling.

De mededeling dient uiterlijk twee dagen tevoren te worden gedaan. De Islamitische feestdagen vallen volgens de in Nederland gebruikelijke tijdrekening elk jaar ongeveer 11 dagen eerder dan in het voorafgaande jaar. Vandaar dat de definitieve data kort voor de feestdagen bekend gemaakt worden. Het betreft hier artikel 11 onder e (gronden voor vrijstelling van schoolbezoek) en artikel 13 (plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging).

Hierbij dient wel onderscheid te worden gemaakt naar religie en cultuur. Vaak zijn aan religieuze feestdagen meerdere dagen gekoppeld die onderdeel uitmaken van de cultuur van een land of volk. Vergelijk het christelijke kerstfeest, dit bestaat uit twee religieuze dagen, 25 en 26 december, maar in Nederland wordt hier een vakantieperiode aan gekoppeld van in totaal twee (school)weken. De Leerplichtwet spreekt echter niet van culturele feestdagen, enkel en alleen van religieuze feestdagen.

Religieuze verplichtingen

Het betreft het maximaal toegestane aantal dagen, ervan uitgaande dat de dagen in een schoolweek vallen en niet in een weekend. De precieze data kan per jaar verschillen, het aantal dagen niet.

Verplichting	Aantal dagen
Chinees:	
Nieuwjaar	1
Hindoestaans:	
Holifeest	1
Diwali	1
Islamitisch:	
Offerfeest	max. 2
Suikerfeest	max. 2
Ramadan	1
Joods:	
Paasfeest	max. 4
Wekenfeest	max. 2
Joods nieuwjaar	2
Grote verzoendag	1
Loofhuttenfeest	2
Slotfeest	max. 2
Vreugd der Wet	1

Voor Sjabbat en joodse feestdagen gelden alleen die dagen dat men niet mag werken, dragen en schrijven.

Algemeen

Besluiten op grond van de Leerplichtwet vallen onder administratieve rechtsbescherming.

Dit betekent dat ook regels van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing zijn.

Tegen het besluit van de directeur kan de aanvrager in bezwaar gaan.

- Aanvragen voor extra verlof dienen altijd schriftelijk, gemotiveerd en indien mogelijk, tenminste acht weken van tevoren bij de directeur van de school te worden ingediend.
- Extra verlof dient altijd te worden beperkt tot een zo kort mogelijke periode, er bestaat **géén** recht op 10 schooldagen.
- Schriftelijk bewijs dat de noodzaak kan aantonen dient **altijd** te worden overlegd, vooraf dan wel achteraf.
- Het is mogelijk dat de directeur voorwaarden stelt of afspraken vastlegt.
- De toekenning of afwijzing voor extra verlof dient **altijd** schriftelijk en gemotiveerd te worden Vastgelegd (beschikking). Dit geldt ook voor de eventuele voorwaarden en/of afspraken.
- In de beschikking dient **altijd** de bezwaarprocedure te worden vermeld. Voor een aanvraag tot en met 10 schooldagen staat dit op de (standaard) beschikking.
- Indien ouders/verzorgers aangeven dat er sprake is van een acute situatie en men daarom onmiddellijk moet vertrekken, dient de directeur van de school de ouders/verzorgers te informeren dat bij terugkomst van de leerling op school, de afwezigheid achteraf zal worden beoordeeld. Stukken met betrekking tot de noodzaak van dit vertrek, dient men dan achteraf te overleggen.

Tips

- Helaas komt het wel eens voor dat een leerling of een gezinslid tijdens de vakantie ziek wordt, waardoor de leerling pas later op school kan terugkomen. Het is van groot belang dat ouders dit ondersteunen met een doktersverklaring uit het vakantieland, waaruit de duur, de aard en de ernst van de ziekte blijken.
- Het is belangrijk om ruim van tevoren aan de ouders duidelijk te maken, bijvoorbeeld in de schoolgids, dat extra verlof uitsluitend in zeer bijzondere gevallen mag worden verleend.
- Mochten de kinderen uit één gezin op verschillende scholen zitten, dan adviseren wij contact op te nemen met de directeur van de andere school, om zo tot een gezamenlijke beslissing te komen.
- Extra verlof voor meer dan 10 schooldagen moet worden ingediend bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling.
- Indien leerlingen verzuimen zonder dat er toestemming voor verlof is verleend, is er sprake van vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim. In dergelijke gevallen dient de afwezigheid te worden gemeld aan de leerplichtambtenaar op het formulier artikel 21 (kennisgeving vermoedelijk ongeoorloofd schoolverzuim). Ook indien er sprake is van minder dan 10 schooldagen vermoedelijk ongeoorloofd verzuim. De leerplichtambtenaar beslist of er proces-verbaal wordt opgemaakt.

- De directeur die niet voldoet aan één van de verplichtingen opgelegd in de artikelen 18 en 21, onjuiste of onvolledige inlichtingen verstrekt, gedurende meer dan 10 schooldagen per schooljaar verlof verleent, dan in strijd handelt met artikel 13a lid 2, kan worden gestraft met een hechtenis van ten hoogste een maand of een geldboete van de tweede categorie.
De leerplichtambtenaar kan proces-verbaal tegen de directeur opmaken.

Procedure rond bezwaar & beroep

Indien ouders/verzorgers het niet eens zijn met de negatieve beslissing (beschikking) van de directeur van de school (minder dan 10 schooldagen).

Bezwaar & Beroep

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kan men binnen zes weken na verzending een gemotiveerd bezwaarschrift indienen. In dit bezwaarschrift moet worden opgenomen:

- naam en adres;
- omschrijving van het bestreden besluit;
- gronden van het bezwaar.

Een bezwaarschrift dient altijd binnen zes weken na verzending van de beschikking, schriftelijk te worden ingediend bij de schooldirecteur. Een bezwaarschrift moet zijn ondertekend en gedateerd, het bezwaar dient altijd te worden gemotiveerd en in het Nederlands te zijn gesteld. De indiener krijgt de gelegenheid om het bezwaarschrift mondeling toe te lichten. Daarna krijgt de indiener schriftelijk bericht over het besluit dat op het bezwaarschrift is genomen.

De behandeling van het ingediende bezwaarschrift, of beroepschrift bij de rechter, kan enkele weken in beslag nemen. Nadat men in bezwaar is gegaan tegen de beslissing kan de aanvraag, na heroverwegen, wederom worden afgewezen. Ouders/verzorgers kunnen dan, binnen 6 weken, hiertegen in beroep bij de rechter.

Voorlopige voorziening

Met het indienen van een bezwaar- of beroepschrift wordt de werking van het besluit niet opgeschort. Wel kan men bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank te Rotterdam een voorlopige voorziening aanvragen (art. 8:81, Awb). Griffiekosten zijn hiervoor verschuldigd. Voor het indienen van een verzoek om voorlopige voorziening is vereist dat men tevens een bezwaar- of beroepschrift heeft ingediend. De rechter kan een voorlopige voorziening volgens de wet treffen 'indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist'. Het verzoek kan door de rechter worden toe- of afgewezen.

Adres

- Ouders/verzorgers kunnen de voorzieningenrechter van de sector bestuursrecht van de Rechtbank om een voorlopige voorziening verzoeken. Griffierecht is dan verschuldigd.

Rechtbank Rotterdam

Sector Bestuursrecht

Postbus 50951

3007 BM Rotterdam

- Indien er opnieuw negatief wordt beslist op bezwaar, kunnen ouders/verzorgers binnen zes weken na verzending van de beslissing op het bezwaarschrift, een beroepschrift indienen bij de Rechtbank Rotterdam, waar ook een voorlopige voorziening kan worden aangevraagd.